

Advies 5: Programma van Eisen Contactdagboek App

Begeleidingscommissie Digitale Ondersteuning Bestrijding Covid-19 15 Juli 2020

Inleiding Begeleidingscommissie

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft een Begeleidingscommissie ingesteld die de minister zal adviseren over digitale ondersteuning bij de bestrijding van Covid-19. De begeleidingscommissie is gevraagd om een advies uit te brengen over het Programma van Eisen (PvE) en aanvullende documenten van de voorheen genoemde applicatie "Thuisrapportage". Daarover gaat dit advies.

Inleiding Thuisrapportage

De voorheen genoemde applicatie "Thuisrapportage" is bedoeld ter ondersteuning van het bron- en contactonderzoek (BCO) van de GGD en ter ondersteuning van burgers die met het BCO te maken krijgen. De app bestaat op dit moment grofweg uit twee verschillende functionele delen: 1) een deel waarmee de burger handelt en communiceert (een mobiele app of webapplicatie) en 2) een deel waarmee de GGD werkt en dat in enige vorm gekoppeld is aan andere GGD-systemen (HPzone).

Advies 5: Programma van Eisen (PvE) Contactdagboek app

Conclusies en adviezen

1. De beoogde functionaliteiten van de thuisrapportage-app overlappen teveel met de notificatie-app (Corona Melder).
2. De app is nu gericht op twee doelen en dus doelgroepen (het BCO van de GGD en de burger). Advies van de begeleidingscommissie is om de app alleen te richten op ondersteuning van het GGD BCO. De begeleidingscommissie stelt voor om deze app de "Contactdagboek app" te noemen.
 - a. Advies van de begeleidingscommissie is om alvorens een Contactdagboek app te bouwen, eerst te onderzoeken of een app daadwerkelijk noodzakelijk is. Kan het doel (bijhouden van contacten ten behoeve van het BCO) wellicht gerealiseerd worden op een wijze die minder privacy-impact heeft?
 - b. Bij ontwerpkeuze voor een Contactdagboek app dient voorrang te worden gegeven aan bescherming van persoonsgegevens en privacy.
3. Symptoommonitoring-apps ter ondersteuning van burgers met luchtwegklachten en -symptomen bestaan al, inclusief een app die verbonden is met call centra bemand door medici (de Corona Check app). Advies van de begeleidingscommissie is dat VWS niet zelf een symptoommonitoring-app gaat bouwen, maar beziet naar welke bestaande apps zij burgers met symptomen en klachten kan verwijzen.
4. De burger kan dan straks drie soorten applicaties installeren en gebruiken: 1) de door VWS ontwikkelde Corona Melder, 2) een door VWS te ontwikkelen app ter ondersteuning van het GGD BCO (de Contactdagboek app) 3) al bestaande symptoommonitoring-apps. De drie

soorten apps worden op verschillende momenten, voor verschillende functies (doelgroepen) ingezet. De applicaties verwijzen naar elkaar waar nodig.

5. Zorg ervoor dat achter de drie soorten apps één samenhangend opsporings- en inperkingsbeleid zit met landelijke en consistente teststrategie en heldere communicatie.
6. Zorg voor een duidelijk data managementplan en implementatieplan voor de Contactdagboek app.
7. Werk het evaluatieprotocol voor de Contactdagboek app verder uit.

Toelichting op bovenstaande adviezen

Add. 1; Te veel overlap met de notificatie-app (Corona Melder)

Het PvE van de huidige thuisrapportage-app is te breed en de beoogde functionaliteiten hebben teveel overlap met de Corona Melder en met andere al in omloop zijnde symptoommonitoring-apps. Deze functies moeten gescheiden worden, ook omdat ze elk gepaard gaan met andere AVG en privacy eisen. De doelgroep voor de Contactdagboek app moet concreter gemaakt worden, en met name dat de app een ander doel en dus doelgroep heeft dan de Corona Melder en symptoommonitoring-apps. Wij adviseren om niet meer te spreken van thuisrapportage-app om overlap en verwarring met de al bestaande symptoommonitoring-apps te voorkomen. Wij stellen voor de app "Contactdagboek app" te noemen omdat het bijhouden van informatie over risicocontacten een belangrijk onderdeel van de app is.

Add. 2; De app is nu gericht op twee doelen en doelgroepen; haal dat uit elkaar

De beschreven applicatie richt zich nu zowel op het ondersteunen van het BCO van de GGD als op het bijhouden van symptomen en klachten van de burger. Het advies is om van de huidige, die voorheen thuisrapportage app genoemd werd, een BCO ondersteunende app te maken (nieuwe naam: Contactdagboek app). Mensen met symptomen en klachten die toegang tot medische ondersteuning willen kunnen al bestaande symptoommonitoring-apps te gebruiken.

Het programma van eisen voor een applicatie die zich expliciet richt op het ondersteunen van het reguliere BCO van de GGD moet o.a. het volgende bevatten:

- Bij de ontwerpkeuze voor digitale ondersteuning van het BCO door de GGD (de 'Contactdagboek app') dient voorrang te worden gegeven aan bescherming van persoonsgegevens en privacy. De Commissie is beschikbaar om mee te denken over ontwerpkeuzes.
 - Onderzocht dient te worden of het doel (digitaal bijhouden van contacten t.b.v. BCO) eenvoudigweg gerealiseerd kan worden door het aanreiken van een template die de burger in eigen systemen opslaat (dus zonder enige vorm van externe opslag of verwerking door een derde partij). Onderzocht dient te worden of export van een door de burger ingevulde template naar de geautomatiseerde systemen van de GGD langs digitale weg (strikt beveiligd) gerealiseerd kan worden.
 - Indien een template (met digitale exportfunctie) onvoldoende toegevoegde waarde heeft en een vorm van digitale ondersteuning ontwikkeld wordt, dan dient uitgangspunt te blijven dat de burger regie heeft over het digitaal bijhouden en delen van contacten t.b.v. BCO. Uitgesloten dient te worden dat burgers gevraagd worden om contacten in te voeren op een website die bij default gegevens deelt met de GGD. Gegevens dienen uitsluitend op een eigen systeem (computer, device, telefoon) van de burger en strikt beveiligd te worden opgeslagen. Alleen de burger kan besluiten om contactgegevens (strikt beveiligd) te delen met de GGD wanneer daarom in het kader van BCO wordt verzocht.
- In essentie dient de burger alleen het volgende bij te houden: datum, naam, contactgegevens van personen met wie de burger in contact is geweest. Daarnaast dient de burger bij te houden of hij/zij mogelijk risicovol contact heeft gehad met personen van wie de burger de naam/contactgegevens niet kent, maar die door een derde partij achterhaald kunnen worden (bijv. datum, tijdstip, locatie van vlucht, zodat via luchtvaartmaatschappij medepassagiers gevonden kunnen worden). Onderzocht dient te worden of de burger bij het bijhouden van contacten digitaal ondersteund kan worden (koppeling met adresboek/agenda) op een zodanige wijze dat geen toegang tot adresboek/agenda wordt gegeven aan externe partijen.

- Positieve geteste burgers en burgers die een notificatie via Corona Melder hebben ontvangen maar nog niet positief getest zijn moeten de Contactdagboek app kunnen gebruiken om een dagboek bij te houden van hun hoog-risico contacten. Deze contactgegevens worden echter pas met de GGD gedeeld wanneer iemand positief test en vervolgens zelf de contactgegevens (strikt beveiligd) naar de GGD doorstuurt.
- Gegevens van contacten van patiënten komen digitaal en geautomatiseerd in GGD-registratiesystemen, zonder handmatige tussenkomst van GGD-medewerkers.
- Contactgegevens die door de burger aan de GGD zijn geleverd worden verder verwerkt onder verantwoordelijkheid van de GGD (conform de Wet publieke gezondheid) om continuïteit in taakuitvoering te borgen.
- De met de GGD uitgewisselde gegevens over patiënten en contacten zijn toereikend voor uitvoering van werkzaamheden door de GGD; ze moeten voldoende mogelijkheden bevatten om in contact te komen met de betreffende burgers.
- Naast alle digitale mogelijkheden om in contact te komen met burgers, kan de GGD altijd besluiten om burgers persoonlijk en buiten de app om te benaderen.
- Burgers zijn niet verplicht om de Contactdagboek applicatie te gebruiken of om contactgegevens met de GGD te delen; ze worden wel dringend geadviseerd om het te doen.

Add. 3; Bouw niet zelf een symptoommonitoring-app

Er is al een aantal apps voor symptoommonitoring op de markt, waaronder één (de Corona Check App) die gebruikers toegang geeft tot medische ondersteuning vanuit call centers in ziekenhuizen. Het advies is dan ook om niet zelf een derde app voor dit doel te bouwen, maar op basis van het PvE voor de Contactdagboek app te bezien naar welke bestaande apps verwezen kan worden mochten burgers daar behoefte aan hebben. De vragen in de Contactdagboek app die bedoeld zijn om met name de eerste dag van optreden van symptomen en klachten vast te stellen, kunnen derhalve beperkt worden. De begeleidingscommissie adviseert de minister om, alvorens burgers te verwijzen naar symptoommonitoring apps van derde partijen, te onderzoeken of deze apps op het punt van privacy, beveiliging en bescherming van persoonsgegevens voldoen aan de wettelijke en andere benodigde eisen.

Add. 4; Er zijn drie soorten applicaties te installeren en gebruiken die op verschillende momenten en voor verschillende functies (doelgroepen) worden ingezet. De applicaties verwijzen naar elkaar en volgen een zelfde communicatie- en handelingsbeleid indien van toepassing.

De apps zijn: 1. De door VWS ontwikkelde Corona Melder ; 2. De door VWS te ontwikkelen applicatie ter ondersteuning van het regulier BCO (Contactdagboek app); 3. Al bestaande symptoommonitoring-apps. Als zodanig kunnen de applicaties onafhankelijk van elkaar in gebruik geïnstalleerd en in gebruik genomen worden, maar wordt een gebruiker wel op de andere app gewezen wanneer hij van doelgroep verandert, bijvoorbeeld doordat hij positief getest is op SARS-CoV-2.

- i. Aan iedereen wordt aangeraden om de Corona Melder (Corona Melder) te gebruiken – Doelgroep: alle Nederlandse **burgers**.
- ii. Als je genotificeerd bent door de GGD of via de Corona Melder maar (nog) niet positief getest bent gebruik je de nieuw te ontwikkelen Contactdagboekapp. Doelgroep: **SARS-CoV-2 positieve geteste burgers, en burgers die een notificatie via Corona Melder hebben ontvangen maar nog niet positief getest zijn**. De herinnering wie men gedurende de voorgaande en navolgende week ontmoet heeft en waar men geweest is kent hiaten. De verwachting is door mensen te ondersteunen met een Contactdagboek app dat dit contactopsporing proces verbeterd en versneld kan worden. Iedereen die positief test en de Corona Melder nog niet geïnstalleerd heeft wordt tevens geadviseerd (niet verplicht) de Corona Melder te installeren opdat anderen vanaf dat moment beter beschermd en gewaarschuwd kunnen worden. Bronnen en contacten die er behoefte aan hebben om hun ziekteverloop te kunnen volgen wordt tevens geadviseerd een al bestaande symptoommonitoring-app te installeren.

- iii. Iedereen die luchtwegklachten of symptomen heeft en behoefte heeft aan medische ondersteuning bij het ziekteproces kan een al bestaande symptoommonitoring-app gebruiken. Doelgroep: **iedereen die luchtwegklachten of symptomen heeft en behoefte heeft aan ondersteuning**. Tevens wordt geadviseerd de Corona Melder en de Contactdagboek app te installeren.

Add 5; Zorg ervoor dat achter de drie soorten apps zit één beleid met landelijke en consistente teststrategie en heldere communicatie

In het huidige PvE zijn nog zaken opgenomen zoals 'Sneller benaderen van vermoede gevallen, bijvoorbeeld in afwachting van een testuitslag, zodat deze tijdig in thuisisolatie gaan, advies op maat krijgen en transmissie wordt voorkomen.' In de eerste plaats adviseren wij *deze doelstelling* bij de Corona Melder te laten en te scheiden van de Contactdagboek app. In de tweede plaats komt *dit beleid* niet overeen met het voorgestelde handelingsbeleid bij de Corona Melder. Voor de Corona Melder is het voornemen dat de genotificeerde op het geoptimaliseerde moment na contact met de geïnfecteerde gegarandeerde toegang tot een test krijgt dat ook de uitslag binnen 24 uur volgt, zodat onnodige thuisquarantaine zo veel als mogelijk beperkt wordt.

Het achterliggende beleid bij de bestrijding van Covid-19 moet helder zijn en verwerkt worden in alle digitale ondersteuning die wordt gebruikt. Handelingsperspectieven die de Contactdagboek app gaat geven, moeten niet afwijken van die van de Corona Melder. Dit geeft tegelijk ook de complexiteit weer. Wanneer op basis van het verloop van de epidemie nieuwe inzichten over kansen op besmetting worden op gedaan moet het beleid, de notificaties van de verschillende apps en de samenhang tussen de apps aangepast worden.

Add 6; Zorg ervoor dat de drie apps goed geëvalueerd worden

Afgezien van een 'praktijktoets', 'het beproeven van de functionaliteit' en opdoen van 'praktijkervaringen' is er nog geen uitgewerkt evaluatieprotocol voor de twee apps die door VWS ontwikkeld worden. Het is van belang om zorgvuldig te testen of de applicatie voldoet aan de doelen en randvoorwaarden zoals omschreven in een Programma van Eisen en aanvullende documenten. Werk het evaluatieprotocol voor de Contactdagboek app verder uit. Voor de Corona Melder is dit reeds in gang gezet.

Add 7; Zorg voor een duidelijk implementatieplan

Het is belangrijk om niet alleen maar te kijken naar de data die we krijgen vanuit de app over het gebruik en het aantal downloads. Dit gaat verder: Hoe weten burgers waar ze welke app voor welk doel kunnen gebruiken? Welke ondersteuning is er lokaal om mensen te helpen met het installeren/gebruik van de apps? Waar kunnen burgers terecht voor vragen? Wie monitort/verzamelt de binnengekomen vragen/klachten? De doelgroepen met beperkte gezondheidsvaardigheden/moeite met lezen en schrijven en beperkte digitale vaardigheden hebben moeite met standaard FAQ's op een website. Hier is meer voor nodig. Denk aan een telefoonnummer of een fysieke plek waar mensen naartoe kunnen in de buurt.